

Το παλιό γεφύρι της Κόνιτσας

«... Μαζί με τις φυσικές ομορφιές της περιοχής, αποτελεί πόλο έλξης πολλών επισκεπτών που το γνώρισαν από τα βιβλία ή τις τηλεοπτικές προβολές.

Αυτό το σπάνιο ανθρώπινο κατασκεύασμα, που άντεξε στο διάβα τόσων χρόνων και πολέμων, σήμερα δε βρίσκεται σε καλή κατάσταση.

Αντί να αξιοποιηθεί ο γύρω χώρος με εξέδρες στα βράχια, καθίσματα, φωτισμό κλπ. (όπως είχαμε προτείνει κάποτε στο Δήμο), το τοπίο υποβιβάζεται καθημερινά από τον άνθρωπο και η γέφυρα φθίνει.

Να πώς έχουν τα πράγματα αυτή τη στιγμή. Από το κάτω μέρος της καμάρας έπεσε ένα κομμάτι σοβάς και φαίνονται τα σίδερα.

Στο επάνω μέρος, έχουν χαλαστεί τα πεζούλια σε σημείο που το πέρασμα της γέφυρας να είναι επικίνδυνο...»

Αυτά και άλλα ακόμα γράψαμε στο τεύχος 3 (Ιουλ. Αύγ. 1985) για το παλιό γεφύρι της Κόνιτσας: το ασύγκριτο στολίδι της πόλης μας.

Και από τότε πέρασαν κοντά δύο χρόνια και σήμερα μπορούμε να επαναλάβουμε απaráλλαχτα τα ίδια, γιατί τίποτα δεν έγινε ως τώρα για την επισκευή και την συντήρηση αυτού του αξιόλογου έργου.

Δήμος και Εξωραϊστικός είχαν έρθει σ' επαφή με τον προηγούμενο Νομάρχη. Εγκρίθηκε ένα ποσό για την επισκευή, ειπώθηκαν και μερικά λόγια από την τηλεόραση, αλλά η κατάσταση παραμένει η ίδια.

Όσοι έρχονται να θαυμάσουν τη γέφυρα απορούν για την εγκατάλειψη και κουνούν μελαγχολικοί το κεφάλι τους.

Εμείς φωνάζουμε και ξαναφωνάζουμε μα κανένας δεν ακούει.

Μήπως πρέπει να χτυπήσουμε τις καμπάνες πένθιμα για ν' ακούσουν οι αρμόδιοι;

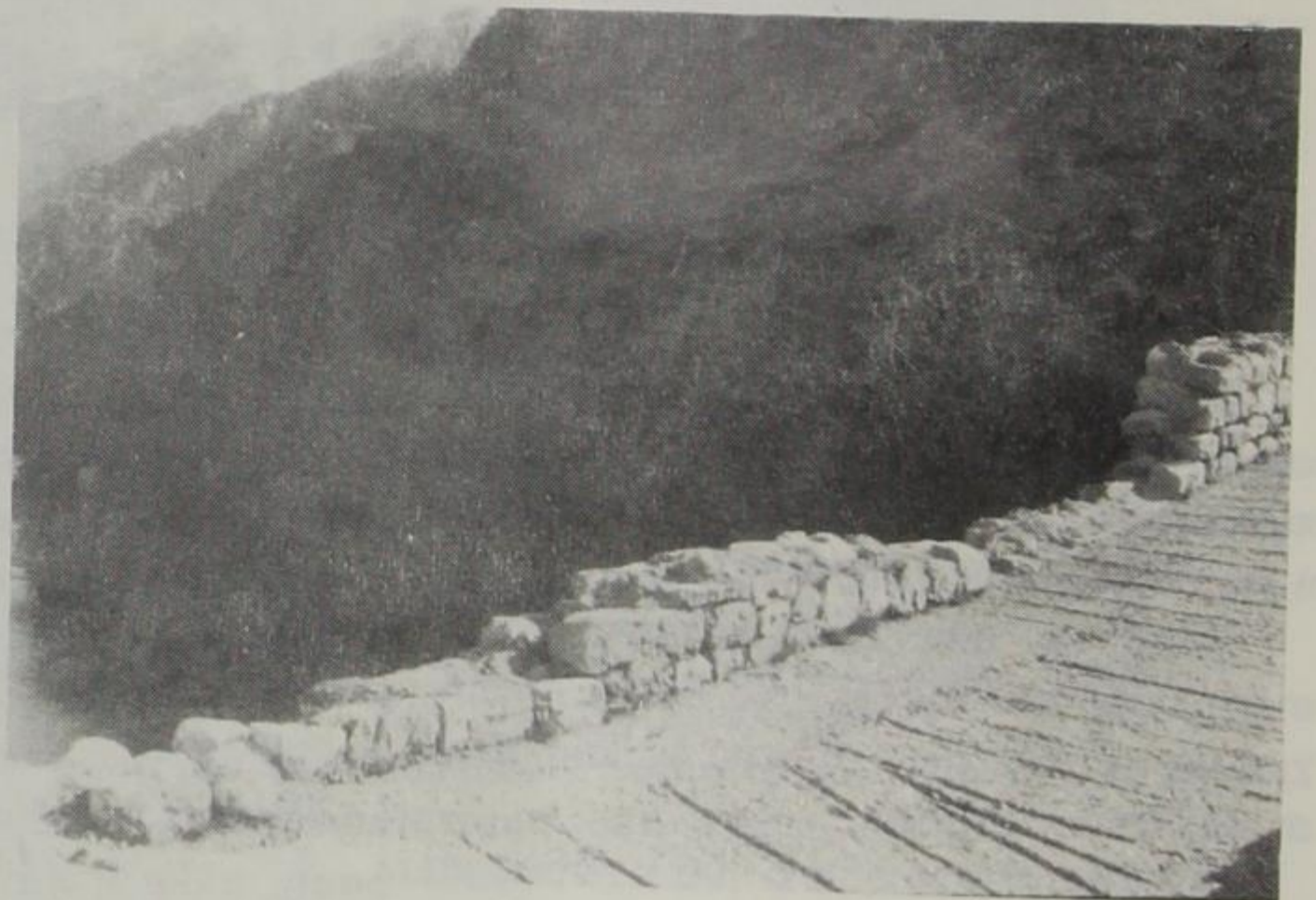
Πώς θα γλιτώσουμε, τέλος πάντων, αυτό το έργο των παππούδων μας από τον αφανισμό;

Εμείς, οπωσδήποτε, δε θα πάψουμε να στέλνουμε μηνύματα S.O.S. προς κάθε κατεύθυνση.

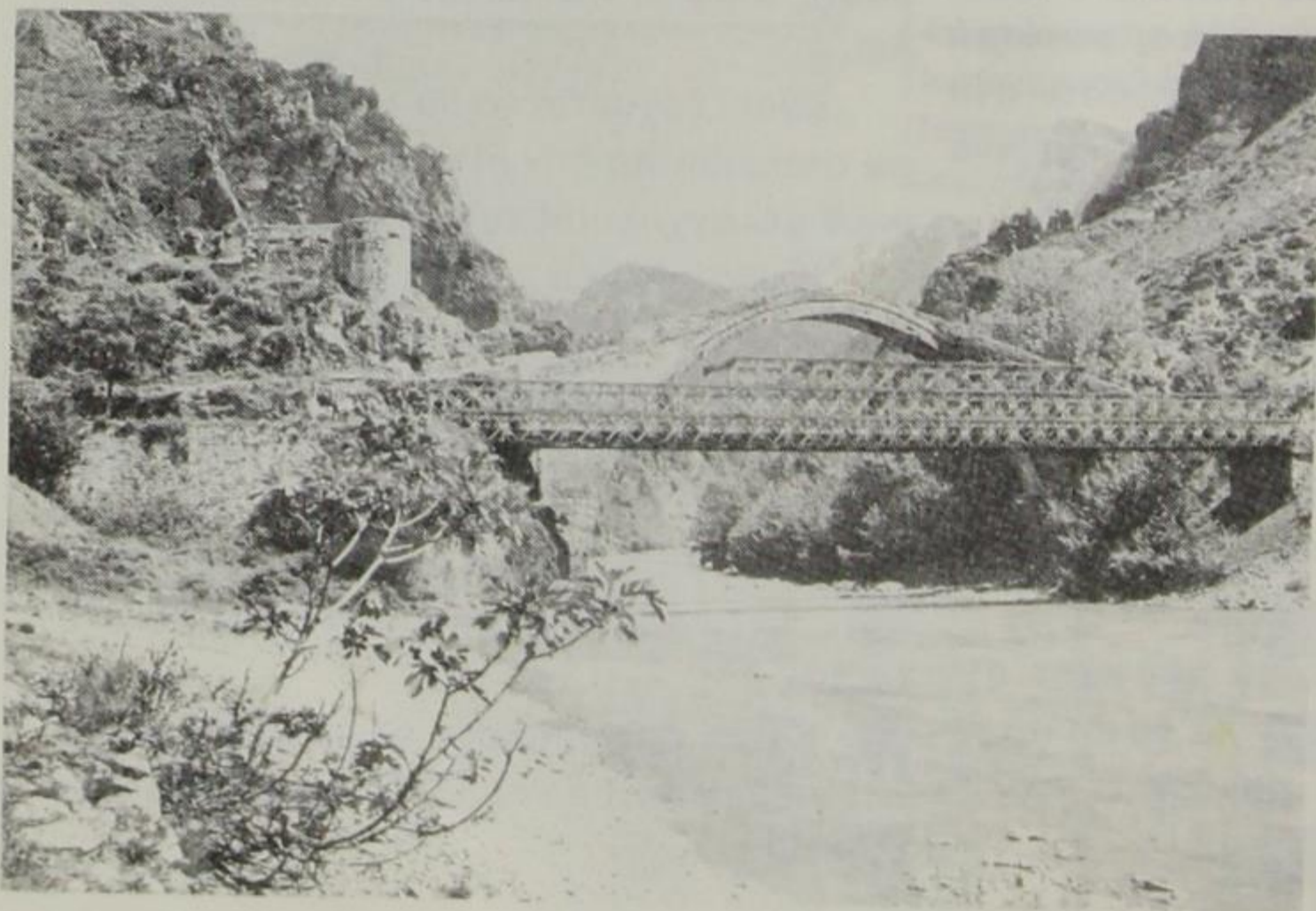

Η ομορφιά τοπυ παλιού
πλακόστρωτου στη νότια
πλευρά.

Το στηθαίο κι εδώ κατε-
στραμμένο.

Κατεστραμμένο στηθαίο και
βάρβαρη επέμβαση (τσιμεντό-
στρωση) της βορινής πλευράς,
του γεφυριού.

Μια συνύπαρξη
μη αρμονική

Το καρναβάλι της Κόνιτσας

Το καρναβάλι στην Κόνιτσα έχει παράδοση. Ακόμη και στον καιρό της τουρκοκρατίας γίνονταν κάτω από τη μύτη του Οθωμανού κατακτητή.

Αποκορύφωμα της αποκριάτικης γιορτής ήταν το άναμμα του «οφανού» που συνοδεύονταν από κεφάλτο γλέντι...

Νομίζουμε ότι στις μέρες μας το καρναβάλι έχει χάσει πολλά από 'κεινα τα στοιχεία που το επέβαλαν σε κορυφαίο πολιτιστικό γεγονός και μέσο ψυχαγωγίας του καιρού εκείνου.

Βέβαια οι συνθήκες άλλαξαν από τότε στη ζωή των ανθρώπων και φυσικό είναι να εξελιχθεί και το καρναβάλι, νομίζουμε όμως, ότι η αλλαγή αυτή δεν ανεβάζει την ποιότητά του. Βλέπουμε π.χ. τα τελευταία χρόνια άρματα με βασίλισσες, φανταχτερά ντυμένους Τρώες κ.λ.π. άσχετα με την περιοχή μας νούμερα. Επιπρόσθετα παρατηρείται και διάσπαση του «Συλλόγου διατήρησης παλιών εθίμων», δηλαδή των καρναβαλιστών.

Και αυτές είναι, συνοπτικά, οι διαπιστώσεις μας: Έχουμε όμως και προτάσεις.

Αν θέλουμε να ξαναζωντανέψουμε το καρναβάλι στις παλιές τους δόξες, νομίζουμε πως πρέπει να ενδιαφερθούμε πιά ζεστά όλοι μας γι αυτό.

Συγκεκριμένα:

Ο Σύλλογος ν' αρχίσει τη δραστηριότητά του όχι δύο βδομάδες πριν από τις απόκριες, αλλά πριν έξι μήνες τουλάχιστον απ' αυτές. Να κάνει, δηλαδή, με δική του πρωτοβουλία μια ανοιχτή συγκέντρωση στην οποία να συμμετάσχουν τα μέλη του, διάφοροι φορείς και όσοι από την Κόνιτσα ή και από κοντινά χωριά ακόμα μπορούν να εκφέρουν κάποια γνώμη και να βοηθήσουν.

Στη συγκέντρωση να βγει μια ολιγομε-

λής επιτροπή που θα συγκεντρώσει όλες τις προτάσεις για τη δημιουργία του μελλοντικού καρναβαλιού (ιδέες, νούμερα κλπ.)

Η επιτροπή αυτή αφού συγκεντρώσει όλες τις προτάσεις, να τις επεξεργαστεί και να καταλήξει σ' εκείνες που μπορούν να υλοποιηθούν με λιγότερα χρήματα, να προκαλούν πολύ γέλιο και να είναι κοντά στα έθιμα και την παράδοση του τόπου. Έτσι, θα επισημανθούν τα νούμερα και γενικά ο τρόπος πραγματοποίησής του καρναβαλιού, που για υλοποίησή του θα πρέπει να δημιουργηθεί κατόπιν μια άλλη μεγάλη επιτροπή που θα κάνει ομάδες δουλειάς.

Η α' ομάδα μ' επικεφαλής τον τάδε θ' αναλάβει την πραγματοποίηση του τάδε νούμερου.

Η β' το άλλο κλπ.

Εννοείται πως στις ομάδες αυτές θα δοθούν τα ανάλογα υλικά μέσα για την επιτυχία του σκοπού τους.

Δύο μήνες πριν από τη γιορτή θα γίνει μια πλατιά συνάντηση για ν' αναφέρει η κάθε ομάδα αν έχει έτοιμο το νούμερο που ανέλαβε να κάνει. Έτσι θα υπάρχει καιρός να βελτιωθούν οι ατέλειες που μπορεί να υπάρχουν και να γίνει ο συντονισμός για μια άψογη εμφάνιση του καρναβαλιού.

Αυτονόητο είναι πως πρέπει να γίνει έγκαιρα και η ανάλογη διαφήμιση με τον τύπο και το ραδιόφωνο για μεγάλη προσέλευση κόσμου όχι μόνο από τα χωριά της επαρχίας μας, αλλά και από μακρύτερα (Γιάννινα κ.α.).

Έχουμε τη γνώμη πως μπορεί η Κόνιτσα να ξαναποκτήσει το παλιό αξιόλογο καρναβάλι και να γίνει πόλος έλξης στο Νομό μας, αν υλοποιήσουμε τα παραπάνω, προσθέτοντας και τη σύμπνοια και τη συμμετοχή του λαού μαζί με την ηθική και υλική βοήθεια του Δήμου.

Σωτ. Τουφίδης

ΑΠΟ ΤΟ ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Προς

τους Προέδρους και τα Κοινοτικά Συμβούλια της Επαρχίας Κόνιτσας

Φίλοι συνάδελφοι

Με την επιστολή μου αυτή θέλω πρώτιστα να σας ευχαριστήσω για την εμπιστοσύνη που μου δείξατε και με εκλέξατε στο Νομαρχιακό συμβούλιο του Νομού μας ως Νομαρχιακό Σύμβουλο της Επαρχίας Κόνιτσας.

Οφείλω να σας διαβεβαιώσω ότι η στενή συνεργασία μας είναι ο πιο σωστός και αποδοτικός τρόπος διεκδίκησης και επίλυσης των προβλημάτων της Επαρχίας μας.

Είναι σε όλους μας γνωστό ότι η Επαρχία μας συμβάλλει με την μικρή της παραγωγή στο Εθνικό Εισόδημα.

Είναι επίσης παραδεκτό ότι η γεωργία στο λεκανοπέδιο που περικλύεται από τα τρία ποτάμια μας, η κτηνοτροφία των ορεινών χωριών, τα δάση όλης της επαρχίας, όπως επίσης και η αξιοποίηση των Λουτρών Καβασίων και Αμαράντου και ο λιγοστός τουρισμός, είναι οι κύριες πηγές ζωής των κατοίκων της Επαρχίας.

Αυτή η παραγωγή είναι σε θέση να κρατήσει αυτόν τον συγκεκριμένο αριθμό κατοίκων στην περιοχή μας.

Σ' αυτούς τους κατοίκους είμαστε υποχρεωμένοι και τα Κοινοτικά Συμβούλια και το Νομαρχιακό Συμβούλιο να σταθούμε πλάι τους, να ακούσουμε τα προβλήματά τους, να κάνουμε τη ζωή τους πιο άνετη, με το νερό, με το δρόμο, με το αρδευτικό, με την ποτίστρα.

Δεν αναφέρομαι στα σχολεία, γιατί είναι τόσο λίγα στην περιοχή μας λόγω περιορισμένου αριθ. μαθητών και είναι προφανές ότι έχουν την πρώτη θέση στη σκέψη μας. Όμως πέρα από τη συντήρηση της κατάστασης που υπάρχει πρέπει να οφεί-

λουμε να δούμε αν υπάρχουν και δυνατότητες για την παραπέρα ανάπτυξη της περιοχής μας.

Συμπατριώτες μας που έχουν βιοτεχνίες στις μεγάλες πόλεις μπορούμε και πρέπει να τους παροτρύνουμε να δουν τα χωριά μας όχι μόνο σαν «ένα 5ήμερο διακοπών» αλλά και σαν επενδυτικά κέντρα. Επίσης σε μας πέφτει το βάρος δημιουργίας κάποιων Κοινοτικών επιχειρήσεων, που μπορούν κατ' αρχήν να συμπληρώσουν το εισόδημα του γεωργού, του κτηνοτρόφου, του δασεργάτη. Το υφαντό, το πλεχτό, ο ξενώνας, το ξύλο, τα καθαρά ποτάμια κλπ. μπορούν να αποτελέσουν ερεθίσματα για τέτοιες πρωτοβουλίες. Θα υπάρξουν δυσκολίες πολλές όμως δεν κάνουμε πίσω. Η εμπειρία μου από τις Εταιρείες της Κόνιτσας, του Αμαράντου και των Καβασίων, να είστε σίγουροι ότι θα σας βοηθήσει στην ανάπτυξη τέτοιων δραστηριοτήτων. Μην περιμένουμε κάποια θαυματουργά χέρια να δώσουν ζωή στον τόπο μας. Εμείς πρέπει να έχουμε τη θέληση να αναλάβουμε υπεύθυνα, να δώσουμε την επιθυμητή αυτή ώθηση.

Φίλοι συνάδελφοι, ελπίζω σύντομα να βρεθούμε με δική μου πρωτοβουλία ή με δική σας πρόκληση, να ανταλλάξουμε σκέψεις που και εσάς θα βοηθήσουν στο έργο σας και εμένα σαν Νομαρχιακό Σύμβουλο.

Ευχαριστώ

ΧΑΤΖΗΦΡΑΙΜΙΔΗΣ ΠΡΟΔΡΟΜΟΣ
Νομαρχιακός Σύμβουλος

Ανακοίνωση

Παρακαλούμε τους συνδρομητές και φίλους του περιοδικού μας να μας ενημερώνουν έγκαιρα όταν αλλάζουν διεύθυνση.

ΤΟ ΜΑΖΙ ΚΟΝΙΤΣΑΣ

(Ιστορία ήθη και έθιμα, προλήψεις)

Η Ιστορία ενός χωριού, ασφαλώς, δεν πράγμα που δεν μπορεί παρά να έχει θετι- εξαντλείται στις σκόρπιες και οπωσδήπο- κά αποτελέσματα. Η διασταύρωση πληρο- τε ελλιπείς πληροφορίες, τις οποίες ο σύγ- φοριών, η τεκμηριωμένη αμφισβήτηση και χρόνος ερευνητής είναι σε θέση να συγκεν- ο διάλογος είναι σε θέση να φέρουν στο τρώσει. Πέρα από το ότι η ιστορική έρευνα φως νέες πτυχές του απώτερου δημόσιου και μελέτη χρειάζονται ειδικές γνώσεις, και ιδιωτικού μας βίου, να ζωντανέψουν μέθοδο, επιμονή και υπομονή, ορισμένα μνήμες ενδιαφέρουσες. Μ' αυτό άλλωστε γεγονότα έχουν οριστικά χαθεί στο σκοτά- το σκεπτικό επιχειρώ σήμερα να καταγρά- δι που παρελθόντος, άλλα περιβάλλονται ψω μαρτυρικές καταθέσεις κατοίκων του από λιγότερη ή περισσότερη ομίχλη και Μαζίου, κυρίως δεν των Κωτσιάφτη Πανα- άλλα κινδυνεύουν να χαθούν αν δεν κατα- γιώτη και Παπαχαρίση Δημητρίου. Λυπά- γραφούν αμέσως. Είναι φανερό αυτό, αφού μαι γιατί για το σκοπό αυτό δε διέθεσα πε- οι ζωντανές πηγές μαρτυρίας λιγοστεύουν ρισσότερο χρόνο και προσπάθεια. καθημερινά.

Εξάλλου μια πρώτη απόπειρα κατα- συμπληρώσουν τα κενά, να διορθώσουν τα γραφής αποτελεί συνήθως ερέθισμα για εσφαλμένα και να μεγαλώσουν το οικοδό- παραπέρα διερεύνηση και αποτύπωση, μημα.

Το Μάζι είναι ένα από τα νέα σχετι- κόμη λέγεται «Μάντζιου». Η θέση αυτή, κά χωριά της επαρχίας Κόνιτσας με άρι- πάνω σε ύψωμα για να δεσπόζει της περιο- στη προοπτική ανάπτυξης και εξέλιξής χής, δεν είχε επιλεγεί τυχαία από τις πρώ- του σε αξιόλογο περιφερειακό γεωργοκτη- τες οικογένειες που την κατοίκησαν. Είναι νοτροφικό κέντρο. Η άποψη αυτή στηρίζε- γνωστό πως τον καιρό της τουρκοκρατίας ται στο γεγονός ότι διαθέτει εκτεταμένη λυμαίνονταν την περιοχή, εκτός από τους πεδινή έκταση και η θέση που είναι ευνοι- μπέηδες κατακτητές, διάφορες ληστρικές κή τόσο από την πλευρά της συγκοινωνίας ομάδες τουρκαλβανών. Έτσι λόγοι στοι- όσο και από γεωγραφική άποψη (υψόμε- χειώδους ασφάλειας επέβαλλαν την επιλο- τρο, απόσταση από αστικό κέντρο). γή θέσεων απόμερων, δύσβατων και κατά

Με τα ολοκληρωμένα εγγειοβελτιωτι- το δυνατόν απρόσιτων. κά έργα που έγιναν και τον αναδασμό ο Όπως αναφέρεται, οι Μαζιώτες ήρθαν κάμπος του Μαζίου είναι σε θέση να δώσει πολλές φορές σε σύγκρουση με τους Αρβα- πολλαπλάσια από ό,τι παλαιότερα παρα- νίτες του Λεσκοβικίου, που στέλνονταν α- γωγή. πό τους μπέηδες να κόψουν ξύλα στην πε-

Το σημερινό χωριό βρίσκεται πάνω ριοχή τους. Ο μόνος νόμος που ίσχυε για στο δρόμο που συνδέει την Κόνιτσα μέ το την υπεράσπιση των περιουσιών τους ήταν Μπουραζάνι και σε απόσταση 8 χιλιομέ- η αυτοδικία, που όχι σπάνια οδηγούσε σε τρα δυτικά της Κόνιτσας. Η ιστορία του, φονικό. Χαρακτηριστικό είναι το ακόλου- που παλαιότερα - πριν από το 1810 - λέγον- θο περιστατικό (διηγείται ο Παναγ. Κω- ταν Μάντζιου - ανατρέχει στην εκατονταε- τσιάφτης). Κάποτε μερικοί Μαζιώτες εί- τία 1700 - 1800 και η θέση του δεν ήταν η χαν πάει στο δάσος για να κόψουν ξύλα σημερινή. και εκεί ήρθαν σε λογομαχία με Αρβανίτες

Βρίσκονταν 500 μ. περίπου βόρεια του που είχαν πάει για τον ίδιο σκοπό. Η γυναί- σημερινού χωριού, στην τοποθεσία που α- κα του Κ. Κολιού, που ήξερε αρβανίτικα,

άκουσε έναν αλβανό να λέει σ' άλλον «χτύπα τον από πίσω, τι τον κοιτάς» και το 'πε στον χωριανό της. Εκείνος γύρισε απότομα και με το τσεκούρι του σκότωσε τον Αρβανίτη, οπότε ο άλλος ή οι άλλοι το 'βαλαν στα πόδια.

Το παλιό χωριό το αποτελούσαν λίγες οικογένειες, ανάμεσα στις οποίες αναφέρονται οι Μαντζαίοι, οι Ριζαίοι ή Ριζάτοι, οι Πανταζαίοι. Οι άλλες οικογένειες: Στραταίοι, Δερβενάιοι Μπραζαίοι, Διαμανταίοι, Ραππαίοι, Κωτσιαφταίοι, Λαππαίοι, μαζεύτηκαν στο νέο χωριό από άλλα μέρη της περιοχής ή κι από μακριά. Έτσι οι Λαππαίοι ήρθαν από την Ηλιόρραχη (πριν 110 χρόνια περίπου), οι Διαμανταίοι και οι Δερβενάιοι από το Δερβένι (πάνω από την Καλόβρυση· στο Λυκόμορο), οι Μπραζαίοι από την Μπράζια (πάνω από το Ελεύθερο), οι Ραππαίοι (Ευάγγ. Ράππος) από τη Βαλοβίστη, οι Στραταίοι απ' τη Στράτα ... Οι Κυριτσαίοι κατά τον Παν. Κωτσιαφτή είναι παλιά οικογένεια.

Για το όνομα του νέου χωριού (Μάζιου - Μάζι) δύο είναι οι κυρίαρχες απόψεις: Κατά την πρώτη προήλθε από παραφθορά της ονομασίας «Μάντζιου» (Μάντζιου Μάζιου Μάζι) ενώ σύμφωνα με τη δεύτερη, που είναι πειστικότερη και συνδέεται με το λόγο μετακίνησης του χωριού, το νέο χωριό αποτέλεσε πόλο έλξης οικογενιών από διάφορα μέρη κι αυτό ήταν καθοριστικό για τη μετονομασία του χωριού σε «Μάζι» (μάζεψε τους κατοίκους).

Σχετικά με τη μετακίνηση αναφέρεται το ακόλουθο: Ανάμεσα στα 1800 - 1810 ένας Χότζιας (κατ' άλλους ο τούρκος Πασάς της περιοχής) περνούσε στο δρόμο, όπου και σήμερα συνδέει την Κόνιτσα με τα Γιάννινα, και στάθηκε να ξεκουραστεί σε μια πέτρα - κοντά στη Γορίτσα - όπου τώρα είναι το «νταμάρι». Το μέρος αυτό λέγεται ακόμη σήμερα «Χότζα Πέτρα».

Όταν ο Χότζιας (ή ο πασάς) είδε τα

Μαντζαίκα, έδωσε έντολή στον μπέη της περιφέρειας να κατεβάσει το χωριό από το ύψωμα που ήταν χαμηλότερα, γιατί - όπως λένε - υποψιάστηκε ότι οι «Μαντζιώτες» εκμεταλλεύονταν τη θέση τους για να ειδοποιούν ανάλογα τους κλέφτες που δρούσαν στην περιοχή. Έτσι και έγινε. Το νέο χωριό άρχισε να αναπτύσσεται χαμηλότερα, κοντά στην οδική αρτηρία Κόνιτσα - Μπουραζάνι. Ο δρόμος αυτός, που ίχνη που σώζονται ακόμη, ήταν στρωμένος με πέτρα (καλντερίμι), περνούσε 200 περίπου μέτρα πιο κάτω απ' τον σημερινό ασφαλτόδρομο και διασχίζοντας τη «Σουμάρα» (σουμάρια λέγονται τα κοντοκλάδια) οδηγούσε στην Παναγιά στη Σαναβίτικη.

Η μεταφορά υποχρέωσε τους κατοίκους να χτίσουν καινούργια εκκλησία και ν' αφήσουν την παλιά, κεντρική τους εκκλησία· την Παναγία την Ευαγγελίστρια, που και σήμερα σώζεται και τιμάται. Στον περίβολό της ήταν το παλιό νεκροταφείο. Η νέα εκκλησία - ο Άγιος Νικόλαος - χτίστηκε στα 1865 και, όπως φαίνεται, κατά το διάστημα που μεσολάβησε (1810 - 1865) οι κάτοικοι εκκλησιάζονταν σ' ένα μικρό εκκλησάκι, δίπλα στη σημερινή κεντρική εκκλησία.

Η θρησκευτικότητα των κατοίκων ήταν βαθιά και διάφορα γεγονότα και περιστατικά την έκαναν εντονότερη. Άλλωστε αυτή η πίστη δεν άφηνε ανεπηρέαστους κι αυτούς ακόμη τους αλλόθρησκους (τούρκους). Πίστευαν πως αν κάποιος αποτολμούσε καταπάτηση εκκλησιαστικής περιουσίας τιμωρούνταν σκληρά κι αυτός ο φόβος ήταν το αποτελεσματικότερο μέσο για τη διαφύλαξή της.

Αναφέρεται το εξής γεγονός: Ένας τούρκος απ' την Κόνιτσα έκοψε ξύλα από τον Άγιο Ευθύμιο. Την άλλη μέρα με φρίκη διαπίστωσε ότι όλα τα μέλη της οικογενειάς του έκαναν παράλογα πράγματα, μ' άλλα λόγια μουρλάθηκαν - τρελλάθηκαν.

Συν. στη σελ. 8.

Ελληνοαλβανικά

Θα είμαι, όσο μπορώ, πió σύντομος. Δεν θα απαντούσα στον κ. Τουφίδη, αν δεν έγραφε πως έτσι βγάζω τα απωθημένα μου». Σαφής ο υπαινιγμός. Καθόλου δεν θα έβλαπτε, αν ο κ. Τ. ήταν πιο προσεκτικός σε ό,τι γράφει. Τελεία και παύλα επ' αυτού. Δικαίωμά του κ. Τ. να πιστεύει, ό,τι θέλει για το καθεστώς της γείτονος και δικαίωμα του καθενός να έχει τις δικές του απόψεις και πεποιθήσεις.

Κανένας δεν αρνείται όσα γράφει ο κ. Τ. για τους δούλους της Αθήνας. Οι αρχαίοι Αθηναίοι είχαν κι αυτοί ως άνθρωποι τις ατέλειες και τις αδυναμίες τους. Και ο θεσμός της δουλείας και η καταδίκη του Σωκράτη που είναι ίσως η μεγαλύτερη δικαστική πλάνη ανά τους αιώνες, και η Κρυπτεία των Σπαρτιατών (φόνος ειλωτών με ενέδρα) και όσα άλλα, αποτελούν μελανά σημεία του αρχαίου κόσμου.

Το αρχαίο πνεύμα σιγά σιγά είχανε τη δύναμη και λάμψη του κι εβάδιζε προς το τέρμα της πορείας του, ενώ παράλληλα μια αυτοκρατορία απέραντη και ισχυρή, η Ρωμαϊκή, είχε κι όλας μέσα της ευδιάκριτα τα σημάδια της παρακμής και της αποσυνθέσεως.

Στη Ρώμη ευγενείς Συγκλητικοί έρριχαν κρέας ανθρώπου στα ιχθυοτροφεία και θηριοτροφεία τους, ο Νέρων πυρπολούσε τη Ρώμη «χάριν γούστου» και έκαιε ζωντανούς ανθρώπους, για να φωτίζονται οι πλατείες των νυκτερινών διασκεδάσεων και πανηγύρεων. Σε μια τέτοια εποχή ηθικής εξαθλιώσεως και θηριωδίας, όταν το πνεύμα της Ελλάδος και της Ρώμης θαμπόφεγγε στην ανατολική λεκάνη της Μεσογείου, τότε που θα μπορούσε καθένας να φωνάξει - κατ' αυτόν αρχαίου φιλόσοφου - «αισχύνομαι άνθρωπος γεγονώς», φάνηκε το νέο θρήσκευμα, ο χριστιανισμός, ο οποίος ανύψωσε και καταξίωσε τον άνθρω-

πο, εκήρυξε την αγάπη, ακόμα και στους εχθρούς μας, κατήργησε τη δουλεία διασαλπίζοντας στα τετραπέρατα της Οικουμένης «ουκ ένι άρσεν ή θήλυ, Έλλην ή Ιουδαίος, δούλος ή ελεύθερος».

Ας αφήσουμε όμως τους ανθρώπους εκείνους, που δεν είχαν ακούσει τα διδάγματα του Ευαγγελίου κι ας ρωτήσουμε πάλι:

Προς τι τα συρματοπλέγματα και τα ηλεκτροφόρα καλώδια των συνόρων, για τα οποία ο κ. Τ. «εγένετο αφωνότερος ιχθύος»; Μήπως φοβούνται εισβολή των Ελλήνων στον επίγειο παράδεισό τους; Δεν υποτιμούν αυτά τη νοημοσύνη, και δεν προσβάλλουν την αξιοπρέπεια ενός λαού;

Πού αλλού της Γης ο λαός περιορίζεται έτσι δίκην εγκλωβισμένων πουλιών; Υπάρχει εκεί ελευθερία γνώμης, λόγου, Τύπου; Ψηφίζουν ελεύθερα; (Στις πρόσφατες παρωδίες εκλογών, βρέθηκε μια μόνο ψήφος αντίθετη. Σχόλια δεν χρειάζονται).

Σε ποιο άλλο μέρος της γης οι άνθρωποι, μη μπορώντας να φύγουν δια ξηράς, ριψοκινδυνεύουν δια θαλάσσης, κολυμπώντας ακρετές ώρες προς την απέναντι στεριά; Ή μπορούν άνδρες και γυναίκες να εργάζονται σε παραμεθόρια χωράφια χωρίς την επιτήρηση φρουρών;

Σε ποιο άλλο Κράτος, κηρύχθηκε επίσημα η αθεΐα και οι φράσεις: «Πρώτα ο Θεός», «δόξα τω Θεῷ» που συχνά λέμε στοιχειοθετούν ποινικό αδίκημα;

Στώμεν καλώς. Υπό τοιαύτας συνθήκες, τα όποια τεχνικά επιτεύγματά τους, δεν έχουν καμιά αξία.

Και για να τελειώνω. Ας κοιτάξουμε την πραγματικότητα κατάματα, ας μάθουμε να λέμε τα σύκα σύκα και τη σκάφη σκάφη κι ας έχουμε το θάρρος να αποδίδουμε αμερόληπτα... τα του Καίσαρος τω Καίσαρι.

Το Σωματείο Οικοδόμων Κόνιτσας

Την Κυριακή 3 Φεβρουαρίου, έγινε η ετήσια γενική συνέλευση και το κόψιμο της πίττας, του Σωματείου οικοδόμων Κόνιτσας.

Στη συνέλευση παραβρέθηκε, μετά από πρόκληση και ο προϊστάμενος του ΙΚΑ Κόνιτσας κ. Βασ. Σταυρίδης με τον οποίο συζητήθηκαν προβλήματα σχετικά με τους ασφαλισμένους.

Επίσης παραβρέθηκε και ο κ. Αθαν. Τσιλιμήγκας, ως εκπρόσωπος της Ομοσπονδίας Οικοδόμων Ελλάδας και έκανε κατατοπιστική ενημέρωση για τα προβλήματα του κλάδου μας, την κατάσταση των εργαζομένων και την πορεία του συνδικαλιστικού κινήματος. Κατόπιν ακολούθησε ενδιαφέρουσα συζήτηση. Από την πλευρά του Σωματείου μας τονίστηκαν ιδιαίτερα τα προβλήματα της περιοχής μας, όπως η μετατροπή του Νοσοκομείου σε Κέντρο Υ-

γείας και η επάνδρωσή του με τους απαραίτητους γιατρούς. Η απέκταση του σχεδίου πόλεως. Η παραχώρηση οικοπέδων από το Δήμο σε δικαιούχους. Η ανέγερση νέων εργατικών κατοικιών.

Η εκτέλεση αναπτυξιακών έργων στην περιοχή (αξιοποίηση χαράδρας Αώου κλπ.). Για την προώθηση των παραπάνω προβλημάτων, που εκτός του Σωματείου μας, ενδιαφέρουν και τους άλλους κατοίκους της περιοχής, εγκρίθηκε πρόταση να ζητηθεί από το Δήμο Κόνιτσας η πραγματοποίηση ευρείας σύσκεψης φορέων και παραγόντων της πόλης για μια συλλογική αντιμετώπισή τους.

Τέλος, η Συνέλευση ενέκρινε ψήφισμα που στάλθηκε στο Δήμο Κόνιτσας, στο Νομάρχη Ιωαννίνων και στα αρμόδια υπουργεία.

Το Δ.Σ. του Σωμ. Οικοδόμων Κόνιτσας

πληθέστεροι και ισχυρότεροι εγκαταστάθηκαν σε ξεχωριστούς μαχαλάδες.

(συνεχίζεται

I.T.

Συν. από τη σελ. 6.

ΤΟ ΜΑΖΙ ΚΟΝΙΤΣΑΣ

Μην έχοντας άλλο δρόμο να ακολουθήσει, ασφαλώς και γιατί η συνείδησή του τον βασάνιζε για την παραπάνω πράξη του, απευθύνθηκε σε γνωστούς του χριστιανούς και αυτοί του είπαν να πάει στον Παπα-Γιώργη, τον ιερέα του Μαζίου, να πάρει συμβουλή. Έτσι κι έκανε. Ο τελευταίος άκουσε με προσοχή τον τούρκο και, αφού τον επετίμησε για την ανόσια πράξη του, τον συμβούλεψε να κάνει πρόσφορα (του εξήγησε πως να τα κάνει και τι να λέει στο κάμωμα), να επιστρέψει τα ξύλα και να ανοίξει την εκκλησία κάνοντας όποια προσφορά θέλει(!) Ο τούρκος έκανε όλα όσα του συμβούλεψε ο Παπα-Γιώργης και η οικογένειά του έγινε καλά. Από τότε κάθε χρόνο λειτουργούσε την εκκλησία του Αγίου Ευθυμίου.

Νερό το παλιό χωριό έπαιρνε από το «κουρί». Στη συνέχεια - όταν έγινε η μεταφορά του χωριού - το διαμοίρασαν στη θέση «Μουτσάλα» προς τους Ριζαίους και Μαντζαίους, που όπως φαίνεται σαν πολυ-

Συν. από τη σελ. 7.

Ελληνοαλβανικά

Οι ελέω κόμματος Κομματάρχες και ηγέτες της γειτονικής χώρας είναι καιρός να συνειδητοποιήσουν πως δεν μπορούν αιωνίως να γράφουν τα απαράγραπτα ανθρώπινα δικαιώματα εις τα πέλματα των παλαιών υποδημάτων τους.

Νικ. Χ. Ρεμπέλης

Σημείωση: Πολλά θα μπορούσα ν' απαντήσω σε όσα γράφει ο κ. Ρεμπέλης πιο πάνω, αν και τα περισσότερα είναι επαναλήψεις, αλλά νομίζω πως δεν πρέπει να γίνεται κατάχρηση χώρου με τα ίδια και ίδια θέματα.

Ας αφήσουμε, λοιπόν, τους Αλβανούς στο δικό τους τρόπο ζωής - καλός ή άσχημος δική τους δουλειά - και ας κοιτάξουμε να διορθώσουμε τα δικά μας κακώς έχοντα...

Σωτ. Τ.

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΓΑΝΝΑΔΙΩΤΩΝ ΟΙ ΑΓΙΟΙ ΤΑΞΙΑΡΧΑΙ

1. Ο Σύλλογός μας ιδρύθηκε το έτος 1976 και σκοπός του είναι, σύμφωνα με το καταστατικό, «η συνεργασία δια την παρακολούθησιν και προώθησιν των εκάστοτε ζητημάτων, τα οποία αφορούν εις τον χώρον και την ζωήν του χωριού Γανναδιού Κονίτσης και δή εις τα Ιδρύματα των ευεργετών του, εις την παραδοσιακήν μορφήν του, εις την πολιτιστικήν ενίσχυσίν του και εις την προσέλκυσιν προς αυτό, του ενδιαφέροντος του Κράτους και άλλων παραγόντων».

2. Η Κοινότητα του χωριού μας δεν έχει κανένα εισόδημα και έτσι, δεν μπορεί να φροντίσει για τη συντήρηση των πολύ αξιόλογων παραδοσιακών κοινόχρηστων κτισμάτων του τα οποία κηρύχτηκαν διατηρητέα, λόγω της αρχιτεκτονικής των δομής και για τη διαμόρφωση σύγχρονων πολιτιστικών στοιχείων σ' αυτό.

3. Το Γανναδιό πρωτοπορούσε πολιτιστικά στην περιοχή της Κόνιτσας πριν από τον πόλεμο του 1940 και την παράδοσή του αυτή, προσαρμοσμένη στους καιρούς, διατηρεί και σήμερα με ό,τι μέσο μπορεί.

4. Τα έξι (6) πολιτιστικά οικοδομήματα που κτίστηκαν περί το 1860 από τους Ευεργέτες μας Ν. και Σ. Ξεινό κινδυνεύουν να καταρρεύσουν γιατί οι δαπάνες συντήρησής τους είναι δυσανάλογες προς τις οικονομικές δυνατότητες της Κοινότητας και του Συλλόγου μας, ο οποίος από την ίδρυσή του, καταβάλλει μεγάλες και συνεχείς προσπάθειες να τα διασώσει, με χρήματα που συγκεντρώνει από τακτικές και έκτακτες συνδρομές, εράνους και από διάφορες πολιτιστικές εκδηλώσεις του στην Αθήνα και το χωριό.

5. Με έξοδα του Συλλόγου και της

Κοινοτήτάς μας ένα από τα ανωτέρω οικοδομήματα ανακατασκευάστηκε και διαμορφώθηκε σε κοινοτικό Γραφείο και Πνευματική Στέγη, τα οποία όμως ακόμη έχουν πολλές ελλείψεις.

6. Το Δημοτικό Σχολείο του χωριού μας το ονομαστό στην περιφέρεια της Κόνιτσας «ΣΠΥΡΙΔΩΝΟΣ ΣΧΟΛΗ» το οποίο άλλοτε ήταν και Σχολαρχείο, ένα πέτρινο τριώροφο κτίριο, με την πέτρινη στέγη τού την περίφημη παλαιά βιβλιοθήκη και τόσα άλλα αξιόλογα αντικείμενα που βρίσκονται σ' αυτό, δεσπόζει στον τόπο μας και στην γύρω περιοχή.

7. Είναι λυπηρό όμως γιατί από τότε που καταργήθηκε αφού δεν υπήρχαν μαθητές και επειδή δεν ενδιαφέρθηκε κανένας «αρμόδιος» για τη συντήρησή του, σήμερα να κινδυνεύσει να καταρρεύσει.

8. Ο Σύλλογός μας, σε συνεργασία με την Κοινότητα και με μια υποτυπώδη συντήρηση της πέτρινης στέγης του, προσπαθεί να το συγκρατήσει και να μη γκρεμιστεί.

Μόλιστα. Σχολαρχείο

ΑΠΟ ΤΗ ΔΡΑΣΗ ΤΩΝ ΣΥΛΛΟΓΩΝ

Εξαιρετική επιτυχία σημείωσε ο χορός του Συλλόγου Γανναδιωτών Κονίτσης «ΟΙ ΑΓΙΟΙ ΤΑΞΙΑΡΧΑΙ» που δόθηκε στις 14 Φεβρουαρίου 1987 στην κοσμική ταβέρνα της Αθήνας «ΨΑΘΑ».

Μεγάλος αριθμός Γανναδιωτών και φίλων του Συλλόγου, τίμησαν με την παρουσία τους την εκδήλωση αυτή. Γλέντησαν και ξεφάντωσαν μέχρι τις πρωινές ώρες με το ωραίο και καλλιτεχνικό πρόγραμμα της ταβέρνας.

Τους καλεσμένους χαιρέτησε ο Πρόεδρος του Συλλόγου κ. Γεώργιος Δερμιτζάκης ο οποίος αναφέρθηκε στα επιτεύματα και τους στόχους του Συλλόγου μεταξύ των οποίων είναι και η ανακατασκευή του ετοιμόρροπου Σχολείου του Χωριού το οποίο έχει εγκαταληφθεί από τους αρμόδιους.

Ευχαρίστησε όλους όσους βοήθησαν με δώρα τη λαχειοφόρο αγορά και τους παρεκάλεσε να συνεχίσουν με το ίδιο ενδιαφέρον την ενίσχυση των προσπαθειών του Συλλόγου, για το καλό του Χωριού τους του Γανναδιού.

Την εκδήλωση τίμησαν με την παρουσία τους ο Πρόεδρος της Κοινότητας κ. Μιχ. Γιούτσος από την Κόνιτσα ο κ. Παν. Κούγιας με τη συζυγό του και από τα Γιάννενα ο κ. Αν. Μάντζιος με τη σύζυγό του και ο κ. Λαζ. Λιόγκας οικογενειακώς.

9. Επίσης ένα άλλο διώροφο, πέτρινο και αυτό κτίριο, το ονομαστό «ΠΑΡΘΕΝΑΓΩΓΕΙΟ» το οποίο ήταν Επαγγελματική Σχολή, πρόσφατα, με δαπάνη του Συλλόγου, έχει ανακατασκευασθεί η στέγη του, γιατί είχε μισογκρεμιστεί. Δεν έχει όμως εσωτερική διαρρύθμιση, σοβάδες, πατώματα, ταβάνια, πορτοπαράθυρα κλπ. για τα οποία απαιτούνται πολλά χρήματα.

10. Έχουμε όλη την καλή διάθεση, το ζήλο και την προθυμία ώστε τα δύο αυτά αξιόλογα κτίρια (Σχολείο και Παρθεναγωγείο) να τα διασώσουμε και σε συνεργασία με την Κοινότητα, να τα ανακατασκευάσουμε και να προσφέρουμε στους κατοίκους και τους επισκέπτες του χωριού μας, κατά τον καλύτερο τρόπο π.χ. Κέντρο Νεότητας, Αγροτικό Μουσείο με παλαιά αντικείμενα του χωριού μας που ήδη αρχίσαμε να συγκεντρώνουμε, Ξενώνα κλπ. Είμαστε δε πρόθυμοι να σας δώσουμε αναλυτικότερα στοιχεία για τη δραστηριότητα του Συλλόγου μας.

11. Τέλος φρογούσε ότι, μια επιτόπια επίσκεψη, ίσως δώσει την ευκαιρία να διαπιστώσετε και μόνοι σας αυτά που σας γράφουμε και πόσο επείγουσα είναι ανάγκη να προλάβουμε την κατάρρευση των παραπάνω διατηρητέων πολιτιστικών οικοδομημάτων που δεσπόζουν στο παραδοσιακό χωριό μας και προκαλούν το θαυμασμό των επισκεπτών, μαζί με τη θλίψη για τη σημερινή κατάντια τους.

12. Θέτοντας υπόψη σας τα ανωτέρω και επειδή πιστεύουμε ότι θα βρείτε δίκαιες τις προσπάθειές μας, γιατί και σεις δε θέλετε να χαθεί η Ελληνική παράδοση, παρακαλούμε όπως στα πλαίσια των δυνατοτήτων σας, ενεργήσετε αρμοδίως ώστε, να μας παρασχεθεί οποιαδήποτε οικονομική βοήθεια, η οποία να είστε βέβαιοι ότι θα διατεθεί κατά τον καλύτερο και προσφορότερο τρόπο. Εδώ τονίζουμε ιδιαίτερα το γεγονός ότι, επείγει και πρωτεύει κατ' αρχήν, η ανακατασκευή της στέγης του Σχολείου μας, που σας γράφουμε πιο πάνω.

Για το Διοικητικό Συμβούλιο

ΕΘΙΜΑ ΠΟΥ ΧΑΘΗΚΑΝ

Οι Απόκριες στο χωριό μου

Σωτ. Τουφίδη

Μετά τις Χριστουγεννιάτικες γιορτές, μικροί - μεγάλοι στο χωριό, περίμεναν τις Απόκριες για να ξεφαντώσουν.

Αυτή η αρχαία ειδωλολατρική γιορτή που ενσωματώθηκε στη χριστιανική θρησκεία, ήταν πολύ αγαπητή σε όλους από τα παλιά - παλιά χρόνια.

Με το άνοιγμα του τριωδίου άρχιζαν οι προετοιμασίες.

Την προτελευταία Κυριακή (της Κρεατνής), όλες οι νοικοκυρές έφτιαχναν κρεατόπιττες και την τελευταία (της Τυρινής), τυρόπιττες. Αυτή η μέρα ήταν και η κυριότερη γιατί τότε γινόταν και τα μασκαρέματα.

Από μερικές μέρες πριν, όλα τα παιδιά του χωριού ετοίμαζαν τις κρυφές τους εκπλήξεις.

Πρώτα πρώτα εύρισκαν τις διάφορες στολές και έπειτα έκοβαν χαρτόνια και σκάρωναν τις προσωπίδες.

Τα ρούχα τα 'παιρναν από τους μεγάλους, πολλές φορές όμως ντύνονταν και με δέρματα ζώων.

Τις μάσκες (μουτσούνες) ή προσωπίδες αφού τις έκοβαν με το ψαλίδι, από χαρτόνι, τις έραβαν με κλωστή και τις έβαφαν με διάφορα χρώματα, ανάλογα με τα πρόσωπα που 'θελαν να παραστήσουν. Ως την παραμονή της Αποκριάς όλα ήταν έτοιμα και μ' ανυπομονησία περίμεναν το ξημέρωμα της Κυριακής.

Παράλληλα με το μασκάρεμα, τα παιδιά όλη την προηγούμενη βδομάδα, μάζευαν από όλα τα σπίτια, ξύλα και κλαδιά, στο μεσοχώρι. Εκεί τα 'καναν ένα σωρό μεγάλο, που θα τον άναβαν την Κυριακή το βράδυ.

Ανήμερα λοιπόν της γιορτής ενώ οι μεγάλοι τακτοποιούσαν τα ζωντανά τους - και πήγαιναν στην εκκλησία για τη λειτουργία, όλα σχεδόν τα μεγάλα παιδιά ντύνονταν (μεταμφιέζονταν) σ' ένα σπίτι, που είχαν ορίσει από τις προηγούμενες μέρες, μασκαράδες.

Σε λίγο, όλα μαζί μια μεγάλη ομάδα, γύριζαν από σπίτι σε σπίτι, όλο το χωριό. Θόρυβοι, σαματάς και γέλια συνόδευαν το πέρασμά τους.

Ξεχώριζε μια λέξη που επαναλαμβάνονταν συνέχεια: «Πρά - πρά».

Αυτό σήμαινε «δώστε παρά» (λεφτά).

Οι νοικοκυρές έβγαιναν πρόθυμα στις εξώθυρες κι ακούγοντας την προτροπή «παρά - παρά» έδωσαν κάποια φιλοδωρήματα στα παιδιά. Όσες δεν είχαν χρήματα, τα φίλευαν αυγά, γλυκά, κι άλλα καλούδια.

Τα γούμερα που 'καναν οι μασκαράδες, ήταν διάφορα, αλλά το πιό συνηθισμένο κι αγαπητό ήταν «η μπάμπω κι ο γιατρός».

Δύο νεαροί με κατάλληλη αμφίεση παρίσταναν ένα ζευγάρι (νύφη και γαμπρό), που πήγαιναν μπροστά. Σε κάθε σπίτι η νύφη φιλούσε το χέρι του νοικοκύρη ή της νοικοκυράς.

Πίσω ακολουθούσαν πολλοί μασκαράδες και τελευταία μια γριά καμπουριασμένη.

Κάθε τόσο η γριά έπεφτε κάτω κάνοντας τη λιποθυμισμένη ενώ όλοι φώναζαν, με προσποιητή αγωνία, το γιατρό.

Ο γιατρός, που ήταν ανακατεμένος κι αυτός μέσα στο πλήθος των μασκαρεμένων, έτρεχε καμαρωτός κοντά στη γριά.

Φορούσε άσπρο κουστούμι, γάντια και καπέλο. Στο 'να χέρι κρατούσε το μπαστούνι του και στ' άλλο τη βαλίτσα με τα γιατρικά σύνεργα.

Πλησίαζε βιαστικά την πεσμένη γριά και ανοίγοντας το βαλιτσάκι του έβγαζε ένα ψευτοακουστικό κι έκανε τάχα πως την

εξετάζει, έτσι ακριβώς που κάνουν οι πραγματικοί γιατροί την εξέταση.

Έπειτα της έκανε μια ένεση (τάχα) κι εκείνη γίνονταν περδίκι.

Έτσι, με θόρυβο, χαρές και γέλια, το τσούρμο των μασκαράδων περιτριγυρούσε τα σπίτια του χωριού σκορπίζοντας παντού την ευθυμία.

Την πιο μεγάλη χαρά, μα και τον πιο πολύ φόβο, είχαν τα μικρά παιδιά. Κατατρόμαζαν στη θέα του «αράπη» ή στο κυνήγι της γριάς καμπούρας που πετούσε θυμωμένα, ίσα καταπάνω τους το ροζιασμένο της ραβδί. Άλλα κρύβονταν στα φουστάνια των μανάδων τους κι άλλα τρύπωναν στα σπíti και κρυφοκοιτούσαν από κάποιο παραθύρι ξεκαρδιζόμενα στα γέλια με τα καμώματα των μασκαράδων, μιας κι εκεί ήταν ασφαλισμένα απ' τον Αράπη, την Αρκούδα, τη γριά κι όλα εκείνα τα παράξενα «τέρατα» που έβλεπαν τα μάτια τους...

Όταν οι επισκέψεις στα σπίτια του χωριού τέλειωναν, όλη η παρέα των μασκαράδων συγκεντρώνονταν σε κάποιο μέρος και μοιράζονταν τα χρήματα και τα καλούδια.

Το μεσημέρι η κάθε οικογένεια έτρωγε στο σπίτι της και το βράδυ οι μικρότεροι, (παιδιά, νυφάδες, ανήψια κι εγγόνια) πήγαιναν βίζιτες στα σπίτια των πατεράδων, πεθερών, θείων, κουμπάρων και παππούδων τους.

Στα σπίτια μόλις έφταναν, φιλούσαν το χέρι των μεγαλύτερων, (για να τους σ'χωρέσουν) και ύστερα τρωγόπιναν χαρούμενα, μ' ευχές κι αστεία. Το κύριότερο φαγητό ήταν η τυρόπιτα. Στο τέλος του φαγητού έκαναν το «χάψα». Ο χάψας ήταν ένα παιγνίδι που γέμιζε το σπίτι με πολύ γέλιο και να πώς γίνονταν:

Η νοικοκυρά του σπιτιού έδενε με σπάγγο ένα βρασμένο αυγό (με τσόφλι ή χωρίς αυτό). Την άλλη άκρη του σπάγγου την έδενε σ' ένα αδράχτι ή σ' άλλο ξύλο. Έπειτα κουνούσε το ξύλο τρεις φορές,

μπροστά στον καθένα, με τρόπο που το αιωρούμενο αυγό να πηγαίνει κοντά στο στόμα του. Ένας ένας, με τη σειρά του, προσπαθούσε να χάψει το αυγό που μια ακουμπούσε στο στόμα και μια λοξοδρομούσε δεξιά κι αριστερά προκαλώντας άφθονο ακράτητο γέλιο.

Όταν κάποιος τ' άρπαζε, (το 'χαυτε), όλοι επικροτούσαν το νικητή με φωνές και χειροκροτήματα. Ακόμα πιο πολύ γέλιο είχε αν τύχαινε καμιά φορά να 'ταν το αυγό μισοβρασμένο...

Μετά το αυγό η νοικοκυρά έφερνε το ταψί με το γλυκό της ημέρας, τις «δίπλες».

Χορταμένοι από φαγητά και γλυκά, όλοι οι συγγενείς έβγαιναν ύστερα στο μεσοχώρι συντροφιάς συντροφιάς και άναβαν τη φωτιά. Δεν υπήρχαν ηλεκτρικά φώτα στους δρόμους τότε, αλλά η αποκριατική φωτιά φώτιζε όλο το χωριό. Έτριζαν τα ξύλα καθώς τα ροκάνιζαν οι πελώριες γλώσσες και σπίθες - πολλές σπίθες - σαν μικρά αστεράκια, ανέβαιναν παιχνιδίζοντας προς τον ουρανό.

Τριγύρω ο χώρος ζεσταίνονταν και όλοι οι χωριανοί, λίγο λίγο, συγκεντρώνονταν κοντά στη φωτιά. Κερνιόνταν με ρακιά και μεζεδάκια και ο χορός έδινε κι έπαιρνε.

Όταν το κέφι φούντωνε, γίνονταν και τα τραγούδια πió εύθυμα· απαραίτητο σ' αυτή την περίπτωση ήταν και τούτο:

— Πώς στουμπίζουν το πιπέρι, του διαόλου οι καλογέροι;

— Με το πόδι το στουμπίζουν κι ύστερα το κοπανίζουν.

— Πώς στουμπίζουν το πιπέρι, του διαόλου οι καλογέροι;

— Με το γρόθο το στουμπίζουν κι ύστερα το κοπανίζουν.

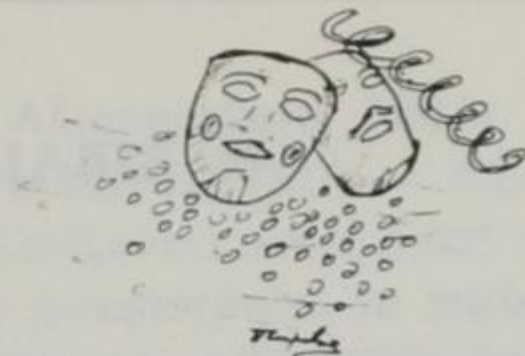
— Πώς (επανάληψη)

— Με το γόνα το στουμπίζουν κι ύστερα το κοπανίζουν

— Πώς (επανάληψη)

— Με τη μύτη το στουμπίζουν κι ύστερα το κοπανίζουν

- Πώς (επανάληψη)
- Με τη μπάλα το στουμπίζουν κι ύστερα
το κοπανίζουν
- Πώς (επανάληψη)
- Με τον κ..... το στουμπίζουν κι ύστερα
το κοπανίζουν

Συνέχιση της παράδοσης

Σύμφωνα με τα λόγια του τραγουδιού, οι χορευτές έκαναν ρυθμικά και τις ανάλογες κινήσεις, μέσα σε μια ζεστή και χαρούμενη ατμόσφαιρα· σ' ένα κλίμα ομόνοιας, αδερφοσύνης και γενικής ευφορίας.

Ήταν μέρα που όλοι «σχωρνιόνταν» μεταξύ τους για τις όποιες προηγούμενες παρεξηγήσεις ή τα μαλώματα που είχαν κάνει.

Έτσι, μετά απ' αυτό το αλάφρωμα της ψυχής, θα ήταν έτοιμοι, από την Καθαρά Δευτέρα, ν' αρχίσουν τις αγροτικές δουλειές στ' αμπέλια και στα χωράφια με πνεύμα συνεργασίας και ειρήνης.

Ως τα μεσάνυχτα αχολογούσε το χωριό από τα τραγούδια, τις φωνές και τα γέλια, μικροί μεγάλοι χαίρονταν τη γιορτή.

Όσο περνούσε η ώρα, ο κόσμος σιγά σιγά αποτραβιόταν στα σπίτι και στο μεσοχώρι λαμπύριζε - έρημος πια - ένας σωρός από κάρβουνα που αργόσβηναν, λίγο λίγο κι αυτά, όπως έσβηνε και ο απόηχος από την τόσο θορυβώδικη γιορτή της Αποκριάς

Αποκριά στην Πηγή. Η συνέχιση της Πεκλαρίτικης παράδοσης που θέλει αυτή την ημέρα αλλοιώτικη απ' τις άλλες.

Πρωί η συγκέντρωση των μασκαράδων στον Πάνω Μαχαλά, στο μαγαζί του Αλέξη. Σύναξη των χωριανών παλαιάς και νέας γενιάς. Λίγο τσίπουρο ζεστό (πόντζι) ή κρύο για ζέσταμα.

Με την απόλυση της εκκλησιάς, η Κεντρική Πλατεία γεμίζει από χωριανούς. Τα πεζούλια πιασμένα. Όλοι περιμένουν τους μαρκαράδες.

Αναπαράσταση του γάμου στο χωριό. Ακούγονται τα όργανα σε σκοπούς του γάμου. Ντουφεκιές μηνούν τον ερχομό της πομπής των νιόνυμφων.

Φτάνουν στην πλατεία. Μπροστά οι βλάμηδες, η νύφη, ο γαμπρός. Απαραίτητες φιγούρες ο τσολιάς και ο Χότζας και παραπίσω οι πιο αγαπημένες: Η μπάμπω με τη σαρμανίτσα και ο γέρος καβάλα στο γαΐδαρο.

Χορός, κέφι, ευχές. Αναβίωση του παραδοσιακού γάμου μέσα από κωμικές εκφράσεις.

Το μεσημέρι ακολουθεί το οικογενειακό τραπέζι με την τυρόπιτα ψημένη στη γάστρα.

Το απόγευμα κάψιμο του έλατου με χορό και το βράδυ αντάμωμα των χωριανών στο χώρο του εξωραϊστικού Συλλόγου για γνήσιο γλέντι.

Τα γραφικά έθιμα της Αποκριάς στην Πηγή, που μεταβιβάζονται από τους γεροντότερους στους νεότερους, μέσα από το αντάμωμά τους, είναι η έκφραση της γνήσιας λαϊκής παράδοσης.

**ΕΞΩΡΑΙΣΤΙΚΟΣ ΚΑΙ ΦΙΛΟΠΡΟΟΔΟΣ
ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΠΗΓΗΣ**

Η ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΚΟΝΙΤΣΑΣ

Είχα γράψει σε προηγούμενο τεύχος του περιοδικού «ΚΟΝΙΤΣΑ» ότι στη σημερινή μου παρουσία, θα παρέθετα στοιχεία, γύρω από τα βιβλία και την εν γένει πολιτιστική δραστηριότητα της Βιβλιοθήκης. Αυτό θα το παραθέσω λίγο πιο κάτω.

Πρέπει όμως πρώτα, να γνωρίσω στους αναγνώστες, λίγα από το ιστορικό της ίδρυσης. Όπως μου εξιστόρησε δύο φορές, ύστερα από επίμονη ερώτησή μου, ο συν/χος δάσκαλος κ. Θωμάς Ζώης, η ίδρυσή της έγινε ως εξής:

Επί δημαρχίας αιμνήστου Ευγενίου Χούσου, είχε εκδοθεί ο Α.Ν. 1362/1949 «Περί ανασυγκροτήσεως και ενιαίας οργανώσεως των ανά το Κράτος Βιβλιοθηκών», κλήθηκαν οι πνευματικοί παράγοντες της τότε εποχής, σε σύσκεψη, και αποφάσισαν, εκμεταλλευόμενοι την ευκαιρία, να ιδρύσουν και στην Κόνιτσα μια δημοτική Βιβλιοθήκη, που θα είχε σαν σκοπό, την πνευματική ανύψωση της κωμόπολης και της υπαίθρου. Έκτοτε, ο αιμνήστος Νικόλαος Τσάκας (Κονιτσιώτης) με περισσό ζήλο εξουσιοδοτημένος από την επιτροπή της Βιβλιοθήκης, γύριζε την Αθήνα, απευθυνόμενος σε καθηγητές πανεπιστημίου, εκδότες, οργανισμούς, ιδιώτες, συμπατριώτες κλπ. και κατόρθωσε να συγκεντρώσει ένα ικανό αριθμό τόμων, γύρω στα δύο χιλιάδες, οι οποίοι και απετέλεσαν τον πρώτο πυρήνα της Βιβλιοθήκης, για το πρώτο της ξεκίνημα. Από το Μάρτη του 1959 και εξής, εις ό,τι αφορά την μετέπειτα εξέλιξη της Βιβλιοθήκης, είμαι σε θέση να τη γνωρίζω προσωπικά, γιατί υπηρέτησα σ' αυτή, σαν ταξινόμος. Εκείνο που δεν μπορώ να αγνοήσω, και θα ήταν αχαριστία, είναι η μεγάλη προσφορά, από μέρους της Ιεράς Μητροπόλεώς μας. Ο τότε πρόεδρος της εφορείας Βιβλιοθήκης π. Θεόδωρος Μπεράτης, νύχτα και μέρα, με αλληπαλλήλους συνεδριάσεις και αποφάσεις,

και με υπέρμετρο ζήλο, φρόντισε να πλουτισθεί η Βιβλιοθήκη με αξιόλογα βιβλία. Και με οικονομικά βοηθήματα, που κατόρθωνε να συγκεντρώνει από δυναμένους να προσφέρουν, αγόρασε διάφορες αξιόλογες και απαραίτητες συλλογές, με τις οποίες, βοηθήθηκαν οι μαθητές της Κόνιτσας. Σε όλες του δε τις προσπάθειες, είχε συμπαραστάτη ένθερμο, τον αείμνηστο Μητροπολίτη κυρό Χριστοφόρο.

Η προσφορά της Ιεράς Μητροπόλεως δεν σταμάτησε εδώ. Συνεχίστηκε με τη στέγαση της Βιβλιοθήκης στο κτίριο της Πνευματικής Στέγης, εντελώς δωρεάν, για μια δεκαετία, και στη συνέχεια, για την εξασφάλιση της χρησικτησίας, με ένα συμβολικό μίσθωμα, που θα αποφύγω να το αναφέρω εδώ, για την ευτέλειά του.

Αυτά όμως, αποτελούν παρελθόν.

Ήδη, η Βιβλιοθήκη μας από την 1.9.1986 και εξής, στεγάζεται στο καλλιμάρμαρο κτίριο του Δημαρχείου Κόνιτσας, μέσα σε άνετους χώρους, με πλούσιο φωτισμό και με όλες τις ανέσεις, καλοριφέρ κλπ. Αρχισε δε, με την επιμέλεια της διευθύντριας κ. Αικ. Τζάννου - Κολαίτη, η σωστή ταξινόμηση των βιβλίων, με τρόπο που να μπορεί ο αναγνώστης να βρίσκει το βιβλίο που επιθυμεί.

Με τα βιβλία είχα ασχοληθεί, σε γενικές γραμμές, στο 22-23/1981 τεύχος του Περιοδικού «ΚΟΝΙΤΣΑ». Κάπως, αναλυτικότερα εδώ, θα παραθέσω τα αξιόλογα βιβλία που έχει η Βιβλιοθήκη μας. Και είναι αυτά:

1. Ολοκληρωμένες και βιβλιοδετημένες σειρές της εφημερίδας Κυβερνήσεως από το 1963 και εξής, σε όλα τα τεύχη, Α.Β.Γ.Δ. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΝΠΔΔ. Τα ΦΕΚ, έχουν αρκετή κίνηση, από τις υπηρεσίες και ιδιώτες ακόμη.

2. Όλη τη σειρά του Διαρκή Κώδικα Νομοθεσίας ΡΑΠΤΑΡΧΗ, ενημερωμένου

διαρκώς με φύλλα που στέλλει το Υπουργείο προεδρίας.

3. Το ΓΕΝΙΚΟ ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑΣ και το ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑ του ΖΑΧΑΡΟΠΟΥΛΟΥ. Τις αποφάσεις του Συμβουλίου Επικρατείας από το 1952 και εξής, καθώς και την Νομολογία του ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ από το 1951 και εξής.

4. Όλη τη σειρά των αρχαίων Ελλήνων συγγραφέων εκδόσεως Ζαχαροπούλου και την ίδια σειρά εκδόσεως Παπύρου.

5. Όλη τη σειρά του περισπούδαστου φιλολογικού περιοδικού ΝΕΑ ΕΣΤΙΑ από το 1927 και συνεχίζεται, που κατά τους φιλόλογους, είναι αξιοσημείωτο βοήθημα.

6. Τη σειρά ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ από το 1926 και εξής καθώς και την ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΗ ΕΣΤΙΑ από το 1952 και εξής.

7. Τις Αγγλικές εγκυκλοπαίδειες CAXTON 22 τόμοι και την INTERNATIONAL 20 τόμ.

8. Τις Ελληνικές εγκυκλοπαίδειες ΠΥΡΣΟΣ, ΗΛΙΟΣ, ΜΕΓΑΛΗ ΣΟΒΙΕΤΙΚΗ - ΑΜΕΡΙΚΑΝΑ, ΠΑΠΥΡΟΣ, ΕΛΕΥΘΕΡΟΥΔΑΚΗΣ, ΕΠΙΣΤΗΜΗ ΚΑΙ ΖΩΗ, ΔΟΜΗ, ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗ, ΟΙΚΟΝ. ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ, ΚΟΣΜΟΣ, ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ, καθώς και διάφορες παιδικές.

9. Τη σειρά ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ-ΛΑΟΓΡΑΦΙΑ, από το 1914 και εξής.

10. Πολλά και διάφορα αξιόλογα Λεξικά Ελληνικής και Ξένης γλώσσας.

11. Η σειρά ΠΑΤΡΟΛΟΓΙΑ με κείμενο και ερμηνεία της Αποστολικής Διακονίας, Πατριαρχικού Ιδρύματος και εκδόσεως Ωφελίμου βιβλίου Αθηνών. Η σειρά ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΗΘΕΙΑ «Πατριαρχείου Κων/πόλεως. Τα Πρακτικά των Αγίων Οικουμενικών συνόδων καθώς και ο Μέγας ΣΥΝΑΞΑΡΙΣΤΗΣ «Ορθοδόξου Εκκλησίας.

12. Έχει γίνει προεγγραφή της Βιβλιοθήκης για την εκδοθησομένη ΠΑΤΡΟΛΟΓΙΑ MIGNE, της οποίας βρίσκονται μόνο 5 (σειρές) σε όλον τον κόσμο.

13. Αξιοσημείωτα βιβλία υπάρχουν στο χώρο «ΘΡΗΣΚΕΙΑ — ΘΕΟΛΟΓΙΑ» που υπολογίζονται στους 3.000 τόμους περίπου.

14. Στο χώρο της Ιστορίας υπάρχουν περί τους 3.500 τόμους που καλύπτουν την ξένη και ελληνική.

15. Η Βιβλιοθήκη έχει 200 περίπου δίσκους 33 και 45 στροφών με Βυζαντινή μουσική και δημοτικά τραγούδια, Καθώς και (400) περίπου κασέττες με το ίδιο περιεχόμενο.

Στην επόμενη παρουσία μας θα κάνουμε λόγο για τις πολιτιστικές δραστηριότητες που προτίθεται να οργανώσει η Βιβλιοθήκη μας.

Αχιλλέας Γ. Κολιός

Αγαπητοί φίλοι συνδρομητές

Με την έκδοση του περιοδικού στην Κόνιτσα, εγκαινιάσθηκε η τρίτη περίοδος έκδοσής του.

Σ' αυτά τα δύο χρόνια, το περιοδικό αποστέλλεται χωρίς διακοπή σ' όλους τους φίλους που είναι καταχωρημένοι στον κατάλογο συνδρομητών, που μας παραχώρησε ο προηγούμενος εκδότης· ο κ. Λάμπρος Βλάχος.

Πολλοί συμπατριώτες - συνδρομητές στήριξαν και στηρίζουν με τις συνδρομές τους το περιοδικό και τους ευχαριστούμε θερμά.

Υπάρχουν όμως και αρκετοί που σ' αυτά τα δύο χρόνια αδιαφορούν για την αποστολή της συνδρομής τους.

Σ' αυτούς η Συντακτική Επιτροπή απευθύνει σήμερα μια έκκληση: Ας τακτοποιήσουν σύντομα αυτή την εκκρεμότητα, γιατί με μεγάλη μας λύπη θα υποχρεωθούμε στη διακοπή της αποστολής του περιοδικού σ' αυτούς.

Η συνέχιση της έκδοσης και η βελτίωση του περιοδικού έχει οπωσδήποτε άμεση σχέση και με την οικονομική συμπαράσταση των φίλων μας.

Σ.Ε.

Η τηλεόραση στην επαρχία

Δεν μπορούμε παρά να πούμε δυό λόγια για το συνεργείο της ΕΡΤ που επισκέφτηκε την πόλη μας, πριν λίγες μέρες, για τις ανάγκες μιας παιδικής εκπομπής. Χαρούμενα τα παιδάκια μαζεύτηκαν στους χώρους που τους υποδείχτηκαν.

Τα τραβήγματα ήταν μερικά στημένα πλάνα. Τα παιδιά στέκονταν αμίλητα, με τα μάτια απλανή — μια και δεν έπρεπε να κοιτάζουν στο φακό, όπως τους υποδείχτηκε — πίσω από ένα άλλο, που έπαιζε στην κιθάρα κομμάτια που έμαθε πρόσφατα στα μαθήματα μουσικής. Τη βουβαμάρα και την ψυχρότητα της σκηνής ελπίζαμε πως θα σπάσει η επαφή που θα είχαν οι δημοσιογράφοι με τα παιδιά μέσα από κάποια συζήτηση. Υποτίθεται πως η όλη λήψη θα ήθελε να τονίσει την προσπάθεια που γίνεται για μουσική παιδεία. Το πρόβλημα είναι η έλλειψη αισθητικής αγωγής, η πνευματική και καλλιτεχνική πενία της επαρχίας. Θα μπορούσε να δοθεί η ευκαιρία στα παιδιά να πουν τις απόψεις τους να δηλώσουν τις επιθυμίες τους και, σε τελευταία ανάλυση, να δουν το τηλεοπτικό γεγονός από την πίσω πλευρά, από τη διαδικασία της γέννησης του. Κάτι που νομίζουμε απαραίτητο για την απομυθοποίησή του. Αντίθετα τα παιδιά, γεμάτα δέος, στάθηκαν μπροστά στο φακό για λίγο, για να «καμαρώσουν» μετά τους εαυτούς τους σε κάποια εκπομπή του «Ουράνιου Τόξου».

Δεν κρίνουμε την παιδική αυτή εκπομπή συνολικά. Όμως σκηνές τόσο ρηχές, τόσο επιφανειακές, όπως αυτές που τραβήχτηκαν στην Κόνιτσα τι προσφέρουν; Τελικά αντί να φανεί η πενία της ελληνικής επαρχίας, φαίνεται η πενία και η προχειρότητα της ελληνικής τηλεόρασης.

Σε προηγούμενο τεύχος του περιοδικού (τεύχ. 1985/83), είχαμε παρουσιάσει δημοσίευμα με τίτλο «Ένα μουσείο ... στο μουσείο», τονίζοντας την εγκατάλειψη του Λαογρ. Μουσείου Κόνιτσας. Σήμερα μπορούμε να επαναλάβουμε τη λέξη εγκατάλειψη! Και με θαυμαστικό μάλιστα. Γιατί δεν έχει προστεθεί ΤΙΠΟΤΑ περισσότερο από όσα είχαν γίνει στην αρχή.

Τα παλιότερα Συμβούλια του Εξωραϊστικού, που έφτιαξαν το κτίριο, είχαν πλουτίσει το εσωτερικό του με έναν αριθμό αντικειμένων — όσα μπόρεσαν ως τότε να μαζέψουν - χωρίς φυσικά να είναι ικανοποιητικός αυτός ο αριθμός. Οπωσδήποτε χρειάζονταν και άλλα, πολλά είδη, για να φτάσει η συλλογή σε κάποιο καλύτερο επίπεδο.

Το κακό είναι ότι, ενώ δεν προστέθηκε τίποτε μετέπειτα στο εσωτερικό του κι ενώ δεν άνοιξε σχεδόν καθόλου τις πόρτες στο κοινό, άρχισε προπολλού να καταστρέφεται κι απ' έξω.

Είμαστε υποχρεωμένοι, αυτό που επισημίναμε πριν από δύο χρόνια, να το επαναλάβουμε και πάλι. Πρέπει να σωθεί, να πλουτιστεί και να λειτουργήσει το Μουσείο! Κάποιοι άνθρωποι μόχθησαν για τη δημιουργία του, κάποιοι άλλοι παρέλαβαν τη σκυτάλη να συνεχίσουν το έργο. Τι κάνουν τέλος πάντων τόσα χρόνια; Μήπως περιμένουν να πέσει και το κτίριο (τα κάγκελα καταστράφηκαν) κι ύστερα να ενδιαφερθούν; Νομίζουμε ότι ο Εξωρ. Σύλλογος πρώτα και αμέσως μετά ο Δήμος έχουν υποχρέωση να μεριμνήσουν το ταχύτερο...

Φύτεψε και συ ένα δέντρο...

Πριν από λίγα χρόνια έγινε το φύτεμα της δεντροστοιχίας στην Εθν. οδό, από γέφυρα Τοπόλιτσας μέχρι γέφυρα Αώου.

Αρκετές λεύκες «πιάστηκαν» τότε και με τη φροντίδα του Δήμου και της ΔΕ-ΚΕ, ποτίστηκαν τους ξηρούς μήνες του καλοκαιριού και σήμερα τα δέντρα θέριασαν και στολίζουν το δρόμο.

Υπάρχουν, όμως, μερικά κενά ενδιάμεσα, γιατί άλλα δεν είχαν φυτρώσει κι άλλα καταστράφηκαν από ανθρώπους ή ζώα. Είναι ευκαιρία, τώρα το Φλεβάρη - Μάρτη που φυτεύονται τα δέντρα, να δεντροφυτευτούν τα κενά για νάχουμε μια άρτια δεντροστοιχεία. Θα είναι ευχής έργο αν το λάβουν υπόψη οι αρμόδιοι φορείς (Δήμος, Δασαρχείο, Σύλλογοι κλπ.)

Αυτός ο δρόμος είναι η βιτρίνα της Κόνιτσας για τους περαστικούς ξένους...

• Νοσοκομειακά

Μετά την απροθυμία πλήρωσης των κενών θέσεων ιατρικού προσωπικού στο Νοσοκομείο της πόλης μας κανένας δεν μπορεί να προδικάσει την εξέλιξη του θέματος. Ασφαλώς η κατάσταση που επικρατεί δεν είναι απλά δυσάρεστη, αλλά και δυσοίωνη. Το Νοσοκομείο έχει καταστήσει Γηροκομείο, ρόλος που καθόλου δεν του ταιριάζει. Κι όλοι εμείς — άτομα, φορείς, σύλλογοι, αρχές — τι κάνουμε; Σχεδόν τίποτε, πέρα από κάποιες περιστασιακές συζητήσεις καφενεΐου. Σωστή και ολοκληρωμένη ενημέρωση δεν υπάρχει. Διευθετήθηκε ή όχι η εκκρεμότητα με τον Ερυθρό Σταυρό; Ποιο είναι ακριβώς το διοικητικό καθεστώς που το διέπει; Η απροθυμία στελέχωσης οφείλεται στις γενικότερες αδυναμίες του Συστήματος υγείας ή σχετίζεται με τις ειδικότερες συνθήκες εργασίας στην επαρχία;

Χρειάζεται, λοιπόν, κατ' αρχήν ενημέρωση και από 'κει και πέρα αγώνας — αγώνας συστηματικός κι ολοκληρωμένος — ώστε, επιτέλους, να δοθεί κάποια λύση. Οι όποιες αργοπορίες λειτουργούν σε βά-

ρος μας κι αυτό πρέπει να γίνει κατανοητό από όλους, ειδικότερα δε από εκείνους που προεκλογικά ανέλαβαν και κάποιες δεσμεύσεις απέναντι στους Κονιτσιώτες.

Ανταπόκριση από το Κεφαλοχώρι

Επισκέφτηκε τις μέρες αυτές την Κοινότητά μας η κ. Χρυσάνθη Λαΐου - Αντωνίου, Γενική Γραμματέας Ισότητας συνοδευόμενη από την κ. Δώρα Ντούλια υπεύθυνη του Γραφείου Ισότητας της Νομαρχίας Ιωαννίνων. Επίσης παραβρέθηκαν στελέχη του ΕΟΜΜΕΧ. Παρόν ήταν και συνεργείο της ΕΡΤ που πήρε σχετικό ρεπορτάζ.

Κύρια αποστολή όλων των ανωτέρω ήταν η συνεργασία με τον «Γυναικείο Συνεταιρισμό Χειροτεχνίας» του χωριού, για την προώθηση και επίλυση διαφόρων προβλημάτων που αντιμετωπίζει στη λειτουργία του. Αποφασίστηκε να διοριστεί ένας οικονομολόγος, ο οποίος εκτός των οικονομικών του Συν/σμού, να είναι υπεύθυνος και για την προώθηση των προϊόντων του. Ο οικονομολόγος που θα διορισθεί θα πληρώνεται από την Α.Τ.Ε από πιστώσεις του Υπουργείου Γεωργίας.

Ακολούθησε συγκέντρωση των κατοίκων στο Πολιτιστικό Κέντρο της Κοινότητας την οποία παρακολούθησαν πολλοί χωριανοί άνδρες και γυναίκες. Βασική ομιλήτρια ήταν η κυρία Λαΐου, η οποία, με μεγάλη σαφήνεια, ανέπτυξε τις θέσεις για την ισότητα των δύο φύλων, για μια κοινωνία χωρίς αδικίες στα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις όλων. Ακολούθησε συζήτηση και δόθηκαν απαντήσεις σε πολλές ερωτήσεις.

Σωτ. Φασούλης

Αν. Ευθυμίου

Έν Μόσχα την 9ην Ιουνίου 1897

Προς τους κυρίους Προκρίτους, Επιτρό-
πους και εφόρους των Σχολείων Κονίτσης
εις Κόνιτσαν

Ευγενέστατοι Κύριοι

Δυνάμει των σταλέντων μοι πληρε-
ξουσίων, εισέπραξα από το Βασιλικόν Τα-
μείον τους τόκους του υπ' αριθμ. 18836
χρεωγράφου εκ του 1876 δια 4 εξαμηνίας,
τουτέστιν 2 εις τα 1877 και 2 του 1878 εκ
της πρώτης του ενεστώτος 1879 ρούβλια
178.60. Προσέτι τους τόκους 5 εξαμηνιών
του χρεωγράφου υπ' αριθ. 22004 εκ ρου-
βλίων 14280 Ομού ρ. 321.40. Αφαιρέσας τα
έξοδα μεταφράσεις και επικυρώσεις των
πληρεξουσίων 16.40 μένουν ρούβλια 305 ά-
τινα προς 23% πένας το ρούβλιον, φέρουν
Στερλίνας 29.14 εις τόσας σας εμβάζω
προς τελείαν εξόφλησιν δια της συνοδευο-
μένης συναλλαγματικής, εκδόσεως των
ενταύθα Υ 48 zupxter M επί τοις εν Λονδί-
νω Pj Janelro Azore 3 μηνών προθεσμίας α-
πό χθές. Και τούτων με την φοράν επειδή η
ποσότης είναι οπωσούν αρκετή, τα χρήμα-
τα σας τα εμβάζω κατ' ευθείαν εις το όνο-
μα της Κοινότητας. Εις το εξής δε θέλω τα
πέμπει ομού με τα χρήματα της Κοινότη-
τας των Ιωαννίνων.

Μετ' ιδιαιζούσης υπολήψεως διατελώ
πρόθυμος
Κων. Κοδές

ΝΕΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΑΤΡΙΔΑ

Η ΕΡΤ 2 στις 5.2.87 πρόβαλε ντοκυ-
μαντέρ με θέμα τον ποταμό Βοϊδομάτη.

Και πάλι η ΕΡΤ 2 στα πλαίσια της εκ-
πομπής τα «Ποτάμια της Ελλάδας» πρό-
βαλε στις 19.2.87 τον ποταμό Αώο και την
χαράδρα του. Η παρουσίαση υπήρξε επιτυ-
χής και ακούστηκαν κολακευτικά λόγια
για τον Αώο.

Από την 1.2.87 ο κ. Γιάννης Σταυρίδης
από το Ελεύθερο ανέλαβε και εκτελεί κα-
θήκοντα Δ/ντή του Κατ/τος Εθνικής Τρα-
πέζης.

Ο Χρυσαιτός για τον οποίο γράψαμε
στο προηγούμενο τεύχος, δυστυχώς δεν
μπόρεσε να γλιτώσει από τα τραύματά του
παρά τις προσπάθειες των ορνιθολόγων.
Έπαθε μολυβδίαση από τα σκάγια. Ας ι-
κανοποιηθούν λοιπόν οι «νομοταγείς κυνη-
γοί» για τα έργα τους...!

Στις 10.1.87 ο σύλλογος Γοργοποτα-
μίων με την ευκαιρία του Νέου Έτους έκο-
ψε την Πρωτοχρονιάτικη πίττα. Στην συ-
νέχεια της εκδήλωσης έγινε ανάδειξη των
νέων οργάνων του Συλλόγου. Στο διοικητι-
κό συμβούλιο εξελέγησαν οι Κώστας Στε-
φανόπουλος, Γεώργιος Γεράσης, Στέφα-
νος Θεολόγου, Κώστας Γαργάλης και Ελέ-
νη Γιώτη. Στην επιτροπή δημοσίων σχέσε-
ων οι Γεώργιος Λιούμης, Γεώργιος Γερα-
σημίδης, Θανάσης Γεωργακόπουλος και
Νικ. Καραγκιόζη. Στην εξελεγκτική επι-
τροπή Νικ. Καζαμίας, Δημ. Θεολόγου.

Το Φεβρουάριο άρχισαν να λειτουρ-
γούν νέα προγράμματα της ΝΕΛΕ. Μια
σειρά από κοινωνικά θέματα, αναπτύσ-
σονται στη Μαθητική Εστία και το Κέντρο
Παιδικής Μέριμνας. Λειτουργούν θεατρι-
κές ομάδες στην Κοινότητα Νέων και τη
Μαθητική Εστία. Η προσπάθεια θα συνεχι-
στεί και με παιδιά του Δημοτικού.

Παραδοσιακές βελονιές και μακραμέ διδάσκονται στο οίκημα του εξωραϊστικού Συλλόγου και στο πολιτιστικό Κέντρο της Α.Τ.Ε.

Στο Μάζι λειτουργεί τμήμα γενικής χειροτεχνίας.

Ο σύλλογος γονέων, σύλλογος καθηγητών και η μαθητική κοινότητα τεχνικού και επαγγελματικού λυκείου πραγματοποίησαν χορό στις 31/1/87 στο κέντρο Δένδρο.

Στις 23/1/86 έγινε ο χορός της ΟΝ-ΝΕΔ Κόνιτσας στα «Πλατανάκια».

Στις 24/1/86 Συνεστίαση Τ.Ο. ΠΑ.ΣΟ.Κ. στα Πλατανάκια.

Την «τσικνοπέμπτη» ο σύλλογος γονέων Γ' δημοτικού σχολείου πραγματοποίησε με επιτυχία χορό στα Πλατανάκια.

Στις 21/2/87 έγινε ο χορός της αδελφότητας Καστανιωτών στην Αθήνα με γλέντι ως το πρωί.

Στις 6/2/87 πραγματοποιήθηκε στα Γιάννενα (κέντρο «περιστέρια») ο χορός του εξωραϊστικού συλλόγου Ελευθέρου. Παραβρέθηκαν αρκετά μέλη μεταξύ των οποίων και ο νεοκλεγείς πρόεδρος Ελευθέρου Γιώργος Σπανός, έγινε δε τρικούβερτο γλέντι.

Η Νέα Δημοκρατία έκανε στις 27/2/87 χορό στο καφενείο του Αθανασίου, στην Κάτω Κόνιτσα.

ΝΕΑ ΑΠΟ ΤΟ ΔΗΜΟ:

Σ' αυτό το τεύχος παρουσιάζουμε ένα μέρος από τον προγραμματισμό του δήμου Κόνιτσας, όπως μας δόθηκε. Προγραμματίστηκε:

1. Διαμόρφωση του χώρου στα «Πλατανάκια - Τουριστικό Περίπτερο» με τοίχο αντιστήριξης, μεταφορά της βρύσης και εγκατάσταση παιδικής χαράς.

2. Επέκταση - συμπλήρωση του αποχετευτικού δικτύου βρόχινων νερών μέχρι τον ποταμό Αώο.

3. Καλλιέργεια πηγών και υδρομά-

στευση στο «Μοναστήρι»!

4. Επέκταση του δικτύου (αποχετευτικού) βρόχινων νερών από το Νέο Δημαρχείο μέχρι το «Περιβόλι».

Αγαπητοί φίλοι της Συντακτικής επιτροπής

Μερικές σκέψεις θα ήθελα να εκθέσω που μπορεί να αποτελέσουν αφορμή για ένα γόνιμο διάλογο.

Από καιρό τώρα ο τόπος μας, η Κόνιτσα περνάει μέρες παρακμής. Πλούσια σε ανθρώπινο δυναμικό - το βλέπουμε στους πολλούς χορούς που γίνονται τώρα τελευταία καθώς και στους ποδοσφαιρικούς αγώνες - πολύ φτωχή όμως σε δράση για την ανάπτυξη και τον πολιτισμό. Το καινούργιο που δεν ήρθε και που κάθε μέρα ξεθωριάζει έσπειρε την απογοήτευση στους πολλούς και προ πάντων στους νέους που οδηγούνται στον ατομισμό και τον καταναλωτισμό. Γινήκαμε ένα με τις συνθήκες που μας επέβαλαν. Ξεκινήματα που είχαν αρχίσει προ ετών σταμάτησαν ή βαδίζουν με βήμα σημειωτόν. Ο αγροτικός συνεταιρισμός που δεν έγινε, η λαϊκή εταιρεία που προχωράει με ρυθμό χελώνας. Ο Δήμος που δεν εμπνέει - από παλιά για να μην παρεξηγηθώ - τα ποικίλα σωματεία που έμειναν με τις σφραγίδες των. Οι κομματικές οργανώσεις και οι ντόπιες που θυμούνται τον τόπο στις παραμονές των εκλογών. Τα προβλήματά μας πληθύνονται και ογκώνονται. Αν δεν συμβαίνει αυτό πάντως σκεπάζονται. Αλήθεια τι γίνεται με το Βυρσοδεψείο, εχετε καμιά πληροφορία;

Απευθύνομαι σε σας, γιατί πιστεύω πως η έκδοση της ΚΟΝΙΤΣΑΣ είναι πολιτιστικό γεγονός ζωντανό και οφείλετε με την βοήθεια όλων μας - όλοι μας αγαπάμε τον τόπο μας - να πάρετε πρωτοβουλίες για το ξαναζωντάνεμα και το ξαναζέσταμα των ψυχών μας για ένα τοπικό πολιτιστικό κίνημα για ένα τοπικό αναπτυξιακό πρόγραμμα.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

Γεννήσεις

1/1/87: (2) ο Δημήτρης και η Φωτεινή Λάμπρου, στην Καλλιθέα Κόνιτσας, απόχτησαν αγόρι.

11/1/87: ο Φώτης και η Ζωή Ζαχαράκη απόχτησαν αγοράκι

14/1/87 Ο Γιάννης και η Νίνα Μουρεχίδη απόχτησαν αγόρι.

Ο Παύλος και η Σταυρούλα Λήτου απόχτησαν στα Γιάννενα αγοράκι στις 14/1/87.

Ο Βασίλης και η Ουρανία Μουρεχίδη αγόρι στις 14/2/87.

Ο Πέτρος και η Διαλεχτή Γκότζου απέκτησαν κοριτσάκι. Το ζεύγος Αντωνίου και Ελένης Ζιάκου απόκτησε αγόρι.

Γάμοι:

Στις 15/2/87 ο Βαγγέλης Πορφύρης και η Χαρίλεια Σγούρου τέλεσαν τους γάμους τους στην Εξοχή.

Ο Γιώργος Πολλάλης και η Μαρούλα Παπαχρήστου παντρεύτηκαν στις 21/2/87 στο Π. Φάλληρο.

Στις 28/12/86 έγινε ο γάμος του Παναγιώτη Αντωνίου και της Αλεξάνδρας Ρούβαλη από το Ελεύθερο.

Στις 28/2/86 ο Σπύρος Τζόκας και η Ευθαλία Τζιάλλα παντρεύτηκαν στα Γιάννενα.

Στις 13/12/86 έγιναν στον Πειραιά οι γάμοι του Δημ. Κ. Εξάρχου από την Πηγή και της Παναγιώτας Παπαδημητρίου από τα Άγναντα.

Συν. από τη σελ. 19

Τι θα λέγατε για μία συγκέντρωση με πρωτοβουλία σας των εν αδρανεία ευρισκομένων φορέων σε πρώτη φάση και για μία ανοικτή συγκέντρωση σε δεύτερη φάση με την συμμετοχή και της δημοτικής μας αρχής, αφού ζυμωθούν ορισμένες απόψεις;

Βασ. Τσιαλιαμάνης

Θάνατοι:

Στις 1/1/87 πέθανε στο Γηροκομείο Κοτάλη Μαρία ετών 87 γεννημένη στη Βήσσανη.

Στις 3/1/87 πέθανε ο Χατζής Νικόλαος, ετών 83, κάτοικος Κόνιτσας.

Στις 29/1/87 η Φατέ Αποστολία, ετών 82, κάτοικος Κόνιτσας

Στις 16/2/87 η Ευαγγέλου Ουρανία, ετών 92 ετών, κάτοικος Κόνιτσας.

Στις 20/2/87 ο κονιτσιώτης Βλάχος Κων/νος, ετών 85

Στις 2/2, πέθανε στα Γιάννινα ο Αθαν. Τζάνος, πατέρας της Δ/τριας της Βιβλιοθήκης Κόνιτσας, σε ηλικία 67 χρόνων. Ο Α.Τζ. είχε λάβει μέρος στο εγχείρημα της Καλλιθέας το 1944.

Στις 12/12/86 κηδεύτηκε στο Ελεύθερο η Ολυμπία Κ. Ματσή 72 ετών.

Σε ηλικία 82 χρόνων πέθανε στην Οξυά ο Κων/νος Τσίμας στις 12/2/87.

Στις 23/1/87 πέθανε η Λευκοθέα. Σ. Τσιπουρίδου στο Ελεύθερο σε ηλικία 75 ετών.

Πέθανε ο συνταξιούχος δάσκαλος Τάσος Πριμηκύρης στην Αθήνα στις 26/2/87 σε ηλικία 82 χρόνων.

Το περιοδικό «ΚΟΝΙΤΣΑ», έχοντας υπ' όψη του τις προτάσεις του συλλόγου οικοδόμων προς τον Δήμο, καθώς και τις σκέψεις του Βασίλη Τσιαλιαμάνη, που επί σειρά ετών χρημάτισε δημοτικός σύμβουλος, προς το περιοδικό μας, θα προσπαθήσει για την πραγματοποίηση μιας ανοικτής συγκέντρωσης - συζήτησης των μαζικών φορέων, πάνω στα προβλήματα της πόλης μας και γενικότερα της Επαρχίας.